

NEHEMJA

INNEHÅLL

Bakgrund	1
Nehemjas berättelse	2
Reflektion	4

NEHEMJAS BOK

(Lars Mörling 2021)

BAKGRUND

Medisk-Persiska Imperiet

Koresh (553-530 f.Kr) var kung av Persien och befälhavaren av den medisk-persiska armén som intog Babel 539 f.Kr. Koresh var den som samma år lät judarna återvända till Juda och Jerusalem för att bygga upp templet (Esra 1:1-4, Jes 44:28). Efter Koreshs död 530 f.Kr. efterträddes han av sin son **Kambysses II** (530-522 f.Kr). Han intog bland annat Egypten år 525 f.Kr. Hans bror **Bardiya** styrde därefter ett antal månader år 522 f.Kr. **Dareios**, även kallad Darejavesh I, tog makten genom en kupp (522-486 f.Kr, Esra 4:4-5, Hagg 1:1, Sak 1:1). Han utvidgade imperiet mot norr och öster. Han införlivade Centralasien och delar av Indien. Han efterträddes av **Xerxes**, som även kallades Ahasveros (486-465 f.Kr, Esra 4:6, Ester 1:1). Det var under hans regering som Ester blev drottning av Persien. Han gjorde ett misslyckat försök att inta Grekland (482-479 f.Kr). Han efterträddes av **Artaxerxes**, som även kallades Artashasta (465-423 f.Kr, Esra 7:1, Neh 2:1). Han var till en början mycket skeptisk till att judarna skulle få bygga upp Jerusalem (Esra 4:18-22), men genom ett Guds under ändrades hans inställning genom Esra den skriftlärde, år 458 f.Kr. (Esra 7:6). Kung Artashastas positiva inställning fortsatte därefter genom Nehemja år 446 f.Kr. (Neh 2:1-10).

Bokens datering

Esra och Nehemja var samtida och från början var deras böcker en enda bok. Delningen skedde först på 800-talet e.Kr. och den blev standard på 1200-talet.

Stora delar av boken är skrivet i Jag-form (1-7 samt 12:31-13:25) och de delarna skrevs troligen i slutet av 400-talet f.Kr. Men boken har redigerats och vissa delar tycks komma från 300-talet, som en lista av präster (12:10). Vi möter dessutom en hänvisning bakåt till Nehemjas tid (12:26).

Tema

Herren kallade Nehemja att bygga upp Jerusalems murar, både bokstavligt och andligt.

NEHEMJAS BERÄTTELSE

- **Nehemja kallades av Gud**

Nehemjas bok inleds med påståendet att den utgör Nehemjas egen berättelse (1:1). Han var i tjänst hos kung Artashasta (465-423 f.Kr) och han var munskänk. Det innebär att han var en betrodd person som skulle smaka på kungens mat och dryck innan den serverades. Nehemja var därför i regelbunden kontakt med kungen.

En dag fick Nehemja besök av sin bror som berättade att Jerusalems murar fortfarande låg nerrivna. Nehemja grät, fastade och bad i flera dagar (1:4-11). När kungen frågade varför han var så sorgsen så berättade Nehemja att staden han kom ifrån låg öde och portarna var nerbrända (2:3). Nehemja bad en tyst bön och sa: *"Om det behagar kungen och om din tjänare funnit nåd inför dig, så sänd mig till Juda, staden där mina fäders gravar finns, så att jag kan bygga upp den igen."* (2:5). Året var 445 f.Kr. och Nehemja fick kungens skriftliga tillstånd, att med väpnad eskort resa till Jerusalem, för att bygga upp staden och murarna (2:7-9). Han utnämndes till judarnas ståthållare (8:9). De skrivelser han fick med sig visades sedan upp för ståthållarna *"i landet på andra sidan floden"* (2:9). Uttrycket syftar på hela landområdet väster om floden Eufrat, där det fanns ett antal ståthållare som ansvarade för sina olika områden.

- **Nehemja som ståthållare**

Nehemja visade sig vara en vis statsman och en verklig organisatör. Hans första projekt i Jerusalem blev att bygga upp murarna. Han visste inte vem han kunde lita på och han inspekterade murarna nattetid före gryningen (2:11-16). När han hade fått en bra överblick av vad som måste göras så talade han öppet till de ledande männen (2:17-18). Men redan från början fanns yttre och inre fiender som försökte stoppa bygget (2:19-20). Motståndarna ville komma åt Nehemja och röja honom ur vägen (6:1-4). Hotet blev så stort att judarna behövde beväpna sig. De byggde på muren med vapnen i bredvid sig (4:16-18).

- **Nehemja som ledare**

Herren gav Nehemja insikt och vishet i allt. Han visade omsorg om alla. Han såg till att de som arbetade med muren bjöds på mat varje dag (5:17-19). Under byggtiden med muren uppdagades att de rika judarna hade exploaterat de fattiga, som stod i skuld till de rika (5:5). Nehemja förmådde

de rika att skriva av alla skulder och arbetet med muren kunde fortsätta (5:9-13).

Nehemja lät olika familjer bygga på var sin del samtidigt. Ingen familj ville vara sämre än någon annan och efter bara 52 dagar var muren färdig och Gud fick äran (6:15-16). Till slut hade de en pampig invigningsceremoni för stadsmuren (12:31-37).

- **Nehemja som strateg**

Situationen i Jerusalem var inte bra. Problemet var inte bara att murarna varit nedrivna utan att staden var nästan öde (2:17). Judarna som återvänt hade bosatt sig på platser som deras familjer kom ifrån medan Jerusalem låg i ruiner. Staden hade blivit förstörd och nedbränd av babylonierna 586 f.Kr. och hade egentligen aldrig blivit återuppbyggd, trots att templet stod färdigt 516 f.Kr. Nehemja beslöt att också ta itu med detta problem (7:4-6). Nehemja såg till att var tionde person skulle bosätta sig i staden (11:1-2).

- **Nehemja som andlig ledare**

I kapitel åtta kan vi läsa att Nehemja och Esra samarbetade (8:9). Esra och ett antal leviter hade högläsning av lagen för hela folket (8:1-8). Man firade lövhyddohögtiden på ett sätt som aldrig hade firats i Israel (8:17-18). De läste lagen, bekände sina synder och bad (9:1-3). En grupp leviter ledde hela folket i en bön som spände över hela Israels historia från skapelsen till dåtid.

Granatäpplen från Israel

Herren hade varit trofast men folket hade syndat (9:16-21, 26-27). De bekände sin situation och slöt ett förbund med Herren (9:36-38). Förbundet gick ut på att de inte skulle beblanda sig med de andra folken i landet utan följa Guds lag till punkt och pricka (10:28-39).

- **Nehemjas uthållighet**

Nehemja återvände efter 12 år till kung Artashasta (433 f.Kr, 13:6). När han återkom till Jerusalem efter ett till två år fick han genast ta itu med problem som hade hopat sig.

Under Nehemjas frånvaro hade den amonnitiske tjänstemannen Tobia flyttat in i ett rum på tempelområdet. Han hade motarbetat Nehemja från första början (2:10, 4:3, 6:1). Tobia var, genom ingifte, släkt med prästen

Eljashib och hade därför kunnat nästla sig in i Jerusalem. När Nehemja kom tillbaka till Jerusalem vräktes Tobia från tempelplatsen (13:8-9).

Folket hade försummat att ge sitt tionde till präster och leviter. Nehemja såg till att alla fullföljde sina uppgifter (13:10-14). Det visade sig att de inte heller hållit sabbaten och att både arbete och kommers pågick i Jerusalem. Lösningen blev att stänga portarna under hela sabbaten (13:22).

Esras bok tog upp problemet med blandäktenskap och Nehemja tog tag i samma problem. Judiska män hade gift sig med kvinnor från olika folk (13:23-28). Vi ser att profeten Malaki också tog upp problemet. Han var verksam vid ungefär samma tid som Esra och Nehemja (Mal 2:10-12).

REFLEKTION

När man sätter sig in i situationen så inser man hur skört och svagt allting var. De hade visserligen befriats från fångenskapen, men de uppfattade fortfarande sig själva som *”slavar”* i det persiska imperiet (Esra 9:8-9, Neh 9:36-37). Jerusalem låg delvis i ruiner, nästan 100 år efter återkomsten till landet.

Herrens lösning var att resa upp profeterna Haggai och Sakarja för att färdigställa templet 516 f.Kr. När folket hotades av förintelse använde Gud drottning Ester och Mordokaj. När det andliga livet i Juda var på väg att vittra sönder reste han upp Esra för att återinföra Guds lags särställning i landet. Han reste upp Nehemja för att återuppbygga och befolka Jerusalem, reformera samhället och se till att tempelgudstjänsten kunde fungera enligt Guds lagar. Utan Guds ord hade inte judarna klarat av att följa Herren. Vi har samma situation bland oss kristna i Sverige idag.